

Μουσείο Ισλαμικών Τεχνών
Μουσείο Μπενάκη - Εκπαιδευτικά Προγράμματα

The background is a deep green color. At the top, there are stylized blue and white flowers with yellow centers, connected by thin blue and gold vines. Small red and orange birds are perched on these vines. In the lower left, a woman with long dark hair, wearing a blue and white patterned robe, sits cross-legged. To her right, a spotted leopard sits facing left. In the center, the title is written in a white, elegant script. Below the title, the subtitle is written in a smaller, simpler font. At the bottom left, the author's name is written in a white, stylized font. At the bottom center, the publisher's information is written in a white, sans-serif font. On the right edge, there is a vertical strip of colorful, intricate patterns, including flowers and geometric shapes.

Ο παραδεισένιος κόσμος
του ισλαμικού πολιτισμού

Για μαθητές Γυμνασίου

Ρωτεινή Γραμματικού

Μουσείο Ισλαμικών Τεχνών • Μουσείο Μπενάκη - Εκπαιδευτικά Προγράμματα

Κείμενα και επιλογή υλικού: Φωτεινή Γραμματικού
Επιμέλεια εντύπου: Τάσος Σουλιάκης
Εκτύπωση: Νηρέας Ε.Π.Ε.

© Μουσείο Μπενάκη – Εκπαιδευτικά Προγράμματα,
Αθήνα 2005

ISBN: 960-7671-54-6

Ευχαριστίες οφείλονται στις υπεύθυνες του Τμήματος της Ισλαμικής Συλλογής
Ροζάννα Μπαηλιάν και Μίνα Μωραϊτου, καθώς και στην ισλαμολόγο Μαρία Σάρδη
για τις πολύτιμες συμβουλές και παρατηρήσεις τους.

Ο παραδεισένιος κόσμος του ισλαμικού πολιτισμού

Για μαθητές Γυμνασίου

Ρωτεινή Γραμματικού

Μουσείο Ισλαμικών Τεχνών

Μουσείο Μπενάκη - Εκπαιδευτικά Προγράμματα

γλωσσάρι

4

Αλλάχ

από την αραβική λέξη "Αλλάχ":
ο ένας και μοναδικός Θεός

Σίρα

από το αραβικό "χίτζρα":
Η μετανάστευση του Μωάμεθ το
622 μ.Χ. από τη Μέκκα στη Μεδίνα,
χρονολογία της έναρξης του
μουσουλμανικού ημερολογίου

Ισλάμ

σημαίνει στα αραβικά υποταγή στο
Θεό, η ισλαμική θρησκεία

Κάαμπα

από την αραβική λέξη που σημαίνει
κύβος, λόγω του σχήματος του
βωμού της Μαύρης Πέτρας στη
Μέκκα

Κοράνι

από την αραβική λέξη που σημαίνει
αφήγηση, απαγγελία

Μιχράμπ

η εσοχή στον τοίχο του τζαμιού που
δείχνει την κατεύθυνση της Μέκκας

Μουσουλμάνος

από το αραβικό "μουσλίμ":
ο υποταγμένος στο Θεό, ο πιστός
του ισλάμ

Το εκπαιδευτικό υλικό που κρατάς
στα χέρια σου δημιουργήθηκε,
ελπίζοντας ότι θα γίνει μία πυξίδα
που θα σε βοηθήσει στο ταξίδι σου
στο χρόνο και το χώρο του
μαγευτικού κόσμου της Ανατολής
μέσα από τις συλλογές του
Μουσείου Ισλαμικών Τεχνών.
Κάνοντας μία βόλτα στις αίθουσες
του μουσείου, παρατήρησε,
σύγκρινε, συζήτησε, φαντάσου,
σχεδίασε και η παραμυθένια πόρτα
του πολιτισμού των χιλιών και μία
νυχτών θα ανοίξει για σένα!

Καλή διασκέδαση!

Οι υποχρεώσεις ενός μουσουλμάνου

Το ισλάμ εκτός από θρησκεία, είναι και τρόπος ζωής για τους μουσουλμάνους.

Προσευχή

Οι μουσουλμάνοι πρέπει να προσεύχονται πέντε φορές την ημέρα προς την κατεύθυνση της Μέκκας.

Οι μουσουλμάνοι συγκεντρώνονται για να προσευχηθούν στα τζαμιά. Πριν μπουν στον ιερό χώρο, πρέπει πρώτα

να πλύνουν καλά το πρόσωπο, τα χέρια και τα πόδια τους και να βγάλουν τα υποδήματά τους. Η πρώτη προσευχή της ημέρας γίνεται λίγο πριν να βγει ο ήλιος και οι άλλες, κατά σειρά, στις 10 π.μ., το μεσημέρι ακριβώς, το δειλινό και το βράδυ πριν από τον ύπνο. Οι πιστοί προσεύχονται γονατιστοί προς την κατεύθυνση της Μέκκας, ακουμπώντας το μέτωπο στο έδαφος,

Ο αστρολάβος είναι ένα αστρονομικό όργανο που χρησιμοποιούσαν οι μουσουλμάνοι για να γνωρίζουν την ώρα της προσευχής και την κατεύθυνση της Μέκκας. Σκέψου διάφορους τρόπους για να πεις την ώρα. Αν δεν είχες ρολόι, τι θα έκανες; Με τι άλλους τρόπους θα μπορούσες να βρεις τη Μέκκα;

Ανοσία

Κατά το μήνα του Ραμαζανίου, οι μουσουλμάνοι δεν πρέπει να φάνε ή να πιούνε πριν από τη δύση του ηλίου.

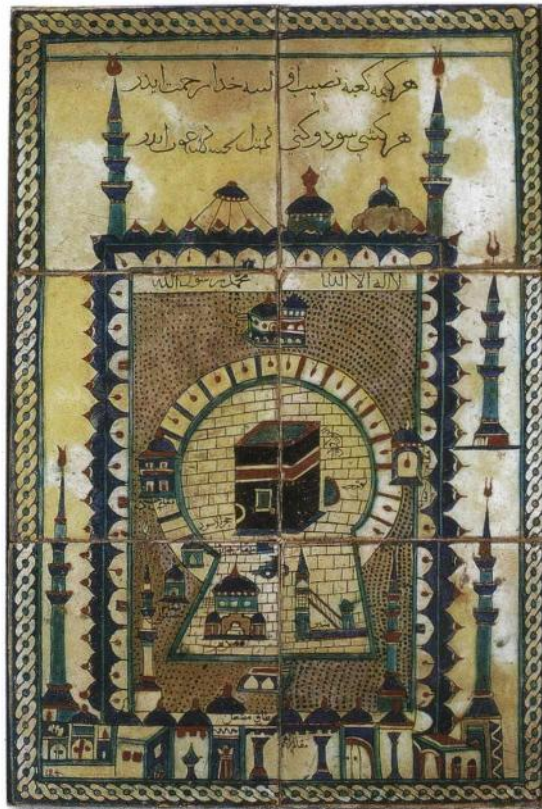
Αγαθοεργία

Ένα μέρος του εισοδήματος κάθε μουσουλμάνου θα πρέπει να δίνεται σε αυτούς που έχουν ανάγκη.

Προσκύνημα στη Μέκκα

Αν είναι δυνατόν, κάθε μουσουλμάνος θα πρέπει να πάει για προσκύνημα στη Μέκκα τουλάχιστον μία φορά στη ζωή του.

Η Μέκκα είναι η ιερή πόλη των μουσουλμάνων. Εκεί βρίσκεται το τέμενος της Κάαμπα. Πρόκειται για ένα μεγάλο τετράγωνο κτίσμα, σκεπασμένο με πολύτιμα υφάσματα, που περικλείει τον ιερό Μαύρο Λίθο.

Όσοι μουσουλμάνοι πιστοί κατορθώνουν να επισκεφθούν τη Μέκκα, ονομάζονται χατζήδες. Παλαιότερα, το ταξίδι προς τη Μέκκα μπορούσε να διαρκέσει αρκετά χρόνια. Θυμήσου ότι εκείνη την εποχή, η ισλαμική αυτοκρατορία ήταν τεράστια σε έκταση και τα μέσα μεταφοράς περιορισμένα.

Πόσους διαφορετικούς τρόπους μετακίνησης μπορείς να σκεφτείς για τους προσκυνητές, πεντακόσια χρόνια πριν και τώρα;

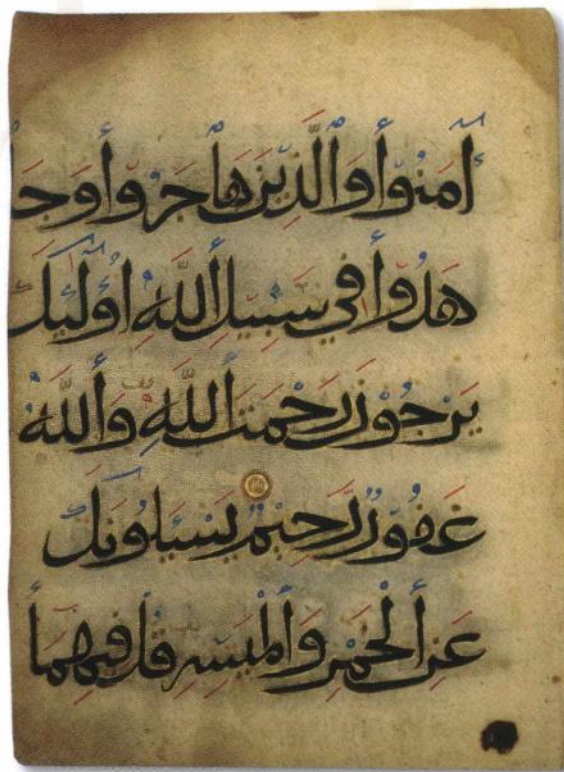

Διακοσμητικές Τέχνες

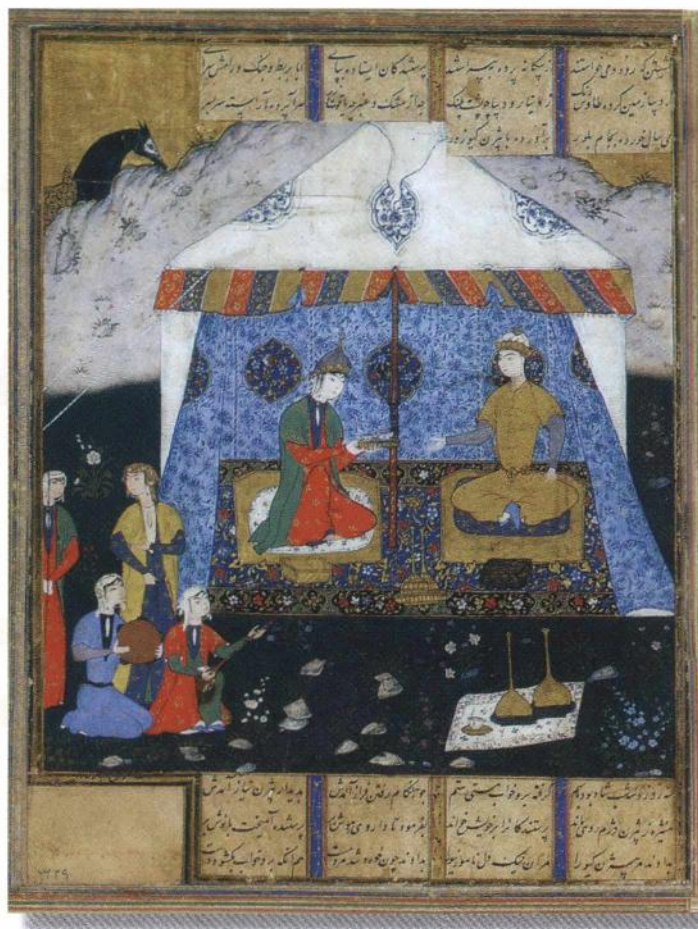
Η αναπαράσταση ανθρώπων και ζώων θεωρείται προσβλητική από το Ισλάμ, καθώς κανείς δεν μπορεί να αντιγράψει τα δημιουργήματα του Θεού. Έτσι οι μουσουλμάνοι καλλιτέχνες επικεντρώθηκαν στη διακόσμηση των έργων τέχνης με πολύχρωμα αφηρημένα γεωμετρικά και φυτικά σχέδια, τα αραβουργήματα, που επαναλαμβάνονταν συνέχεια και κάλυπταν όλη την επιφάνεια των αντικειμένων.

Η τέχνη της ωραίας γραφής, η καλλιγραφία, αναπτύχθηκε για να εκφράσει τη μεγάλη σημασία των κειμένων του ιερού βιβλίου του Κορανίου. Καλλιγραφημένες επιγραφές όμως στόλιζαν συχνά και κεραμικά σκεύη, ενδύματα, κοσμήματα και κτήρια.

أَمْنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا
هَذَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْلِيَاءُ
يَرْجُونَ رَحْمَةَ اللَّهِ وَاللَّهُ
عَفُورٌ رَحِيمٌ
عَنِ الْحَمْرِ وَالْمَسْرِ فَأُولَئِكَ

Λογοτεχνία

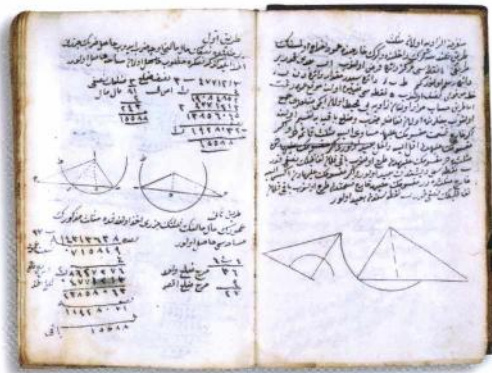
Οι Άραβες υπήρξαν ενθουσιώδεις λάτρεις της λογοτεχνίας. Στη Μέκκα, στην αρχή μίας τρίμηνης ιερής περιόδου, κατά την οποία επικρατούσε ιερή εκεχειρία σε όλο τον αραβικό κόσμο, λάμβανε χώρα μία ετήσια εικοσαήμερη γιορτή λογοτεχνίας. Οι αφηγητές φορούσαν μάσκες και ένας κράχτης επαναλάμβανε δυνατά ό,τι έλεγαν. Οι ηγεμόνες εκτιμούσαν πολύ τους ποιητές και συνήθιζαν να τους δωρίζουν

πολύτιμα αντικείμενα για να τους τιμήσουν. Συνήθως αυτό το δώρο ήταν ένα πολυτελές φαρδύ πανωφόρι με το αντίστοιχό του τουρμπάνι.

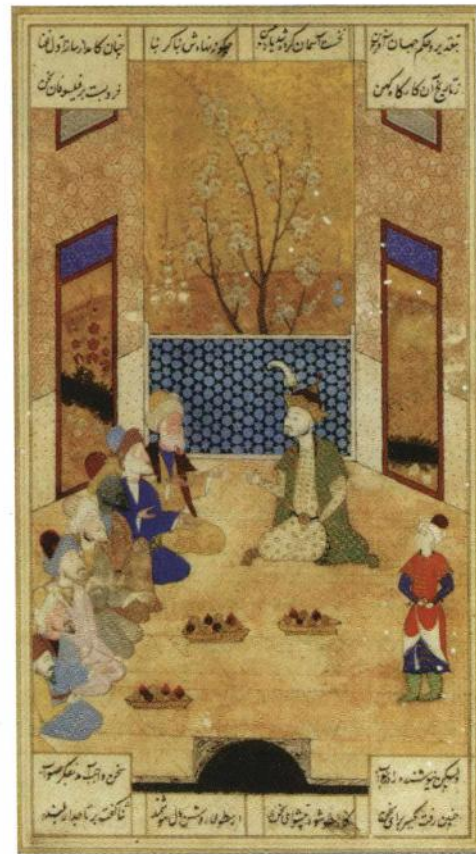
Λέγεται ότι για δυο τρεις εύγλωττους στίχους, οι πρίγκιπες πολλές φορές ήταν διατεθειμένοι να γεμίσουν το στόμα ενός ποιητή με πολύτιμα πετράδια!

Επιστήμες

Οι Άραβες έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις επιστήμες. Πολλές από τις ανακαλύψεις και τις εφευρέσεις τους έθεσαν τις βάσεις για το σύγχρονο δυτικό πολιτισμό.

Η αστρονομία αναπτύχθηκε σημαντικά, καθώς διάφορες εφαρμογές της έδιναν τη λύση σε ζητήματα της καθημερινής ζωής των Αράβων. Αστρονομικά εργαλεία, όπως ο αστρολάβος και η πυξίδα, βοηθούσαν στον καθορισμό της ώρας και τον εντοπισμό της κατεύθυνσης της Μέκκας για την προσευχή των πιστών. Αρχαίες ελληνικές εργασίες, όπως η γεωγραφία του Πτολεμαίου και η βοτανολογία του Διοσκουρίδη, αλλά και φιλοσοφικά έργα, όπως του Αριστοτέλη, μελετήθηκαν και μεταφράστηκαν στα αραβικά. Σε πολλές περιπτώσεις, τα αραβικά χειρόγραφα υπήρξαν οι μοναδικές πηγές για να γνωρίσει ο σύγχρονος κόσμος τα σπουδαία αυτά αρχαία κείμενα.

Την εποχή της ακμής της αυτοκρατορίας, στη Βαγδάτη μόνο, λειτουργούσαν εξήντα νοσοκομεία!

Οι μουσουλμάνοι χημικοί ήταν οι πρώτοι που παρήγαγαν και εμπορεύονταν σαπούνι, μελάνι, χαρτί και γυαλί σε μεγάλες ποσότητες. Η λέξη "χημεία" προέρχεται από αραβική λέξη!

Το πρώτο πανεπιστήμιο στον κόσμο ιδρύθηκε στο Κάιρο το 970!

Ταξίδια και εμπόριο

Οι μουσουλμάνοι ήταν σπουδαίοι ταξιδευτές και έμποροι. Κάνοντας μακρινά ταξίδια σε ολόκληρο τον τότε γνωστό κόσμο, ήρθαν σε επαφή με άλλους πολιτισμούς και έγιναν φορείς νέων ιδεών και τεχνοτροπιών στις πατρίδες τους.

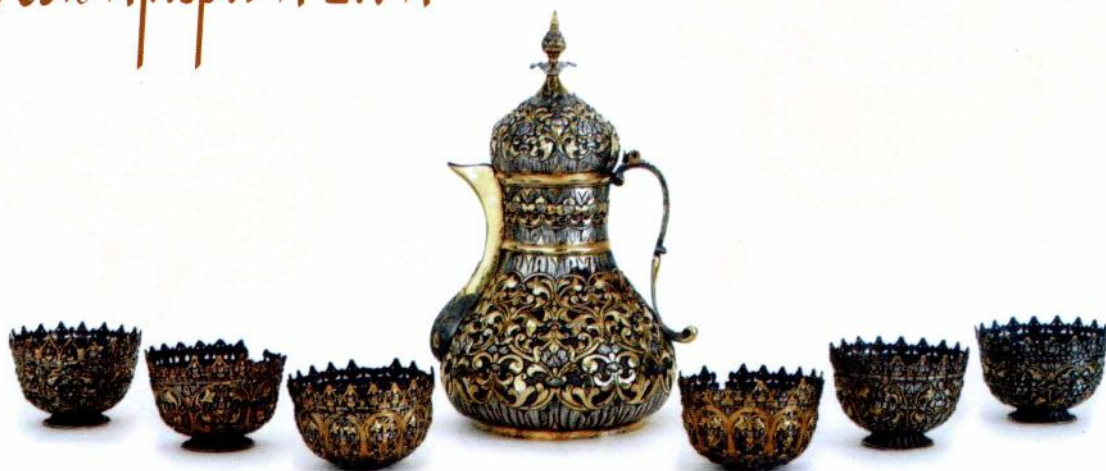
Ένα τεράστιο εμπορικό οδικό δίκτυο είχε δημιουργηθεί σε όλη την έκταση του ισλαμικού κόσμου. Στην πρωτεύουσα Βαγδάτη, εισέρρεαν αγαθά και εμπορεύματα από διάφορες περιοχές, όπως η Κίνα, η Ινδία, το Βυζάντιο, η Υεμένη, η Βόρεια Αφρική και ανταλλάσσονταν με χρυσά και ασημένια νομίσματα.

Η μεταφορά των εμπορευμάτων γινόταν με ποικίλους τρόπους. Κάποιοι έμποροι ταξίδευαν με τα περίφημα караβάνια, χρησιμοποιώντας καμήλες για τις μακρινές αποστάσεις σε δύσβατες περιοχές. Για πιο σύντομες διαδρομές, μία άμαξα με άλογο ήταν επαρκής.

Ένας άλλος τρόπος μεταφοράς ήταν η χρήση ενός ειδικού σκάφους, που είχε τη δυνατότητα να κινείται γρήγορα και ευέλικτα στη θάλασσα και σε ποτάμια.

Καθημερινή ζωή

Διατροφή

Καθώς απαγορεύεται η κατανάλωση του χοιρινού, η διατροφή των μουσουλμάνων περιελάμβανε κυρίως αρνίσιο κρέας, ρύζι, πολλή λαχανικά και φρούτα.

Τα αρωματικά βότανα και τα μπαχαρικά είχαν επίσης σημαντική θέση στην ανατολίτικη κουζίνα.

Τα οινοπνευματώδη ποτά απαγορεύονται από το Κοράνι, γιατί «φέρνουν περισσότερα κακά παρά καλά». Σε ιδιωτικές στιγμές όμως, πολλοί μουσουλμάνοι και ιδιαίτερα οι ποιητές και οι μουσικοί, συνήθιζαν να πίνουν κρασί. Από το 10ο αιώνα και έπειτα, η εισαγωγή του καφέ και του καπνού στην Ανατολή έφερε νέες συνήθειες στην καθημερινή ζωή των μουσουλμάνων.

Εκπαίδευση

Η βασική εκπαίδευση περιοριζόταν στην ανάγνωση και τη διδασκαλία του Κορανίου. Λίγα ήταν τα παιδιά που είχαν την ευκαιρία να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους στη λογοτεχνία και τις επιστήμες και να διδαχθούν την τέχνη της καλλιγραφίας. Σε όλες τις πόλεις υπήρχαν σχολεία, που αποτελούσαν μέρος ενός δημόσιου συγκροτήματος από κτήρια, όπως τζαμιά και πανδοχεία. Τα παιδιά διδάσκονταν είτε δωρεάν είτε με μία μικρή αμοιβή.

Οι πλούσιες οικογένειες είχαν τη δυνατότητα να προσλάβουν δάσκαλους στο σπίτι. Τα κορίτσια σπάνια διδάσκονταν έστω και ανάγνωση, καθώς οι γονείς προτιμούσαν να αναθέτουν σε δούλες του σπιτιού την εκπαίδευσή τους στις οικιακές εργασίες.

Πουτρά

Τα πουτρά (χαμάμ) ήταν ένας δημοφιλής τρόπος διασκέδασης και χαλάρωσης για όλες τις τάξεις.

Τα πουτρά ήταν δημόσια κτήρια, κάποια από αυτά απευθύνονταν μόνο σε άνδρες και κάποια μόνο σε γυναίκες. Υπήρχαν και κοινά για όλους πουτρά, τα οποία λειτουργούσαν σε διαφορετικές ώρες. Καθώς σε ελάχιστα σπίτια υπήρχε η άνεση ενός ιδιωτικού πουτρού, στα χαμάμ οι θαμώνες είχαν την ευκαιρία να περιποιηθούν το σώμα τους, αλλά και να συναναστραφούν τους συμπολίτες τους.

Επειδή οι μουσουλμάνοι πίστευαν ότι στο νερό κατοικούσαν τα τζίνια, έπρεπε πριν μπει κανείς στο πουτρό, να ζητήσει την άδειά τους και να πατήσει με το αριστερό πόδι!

Γάμος

Ο γάμος θεωρείται υποχρέωση για το μουσουλμάνο. Αν κάποιος δεν έχει παντρευτεί, θα πρέπει να έχει μία σοβαρή δικαιολογία. Ένας άνδρας μπορεί να είναι παντρεμένος έως και με τέσσερις γυναίκες την ίδια χρονική περίοδο, ελεύθερες και σκλάβες. Ένας μουσουλμάνος επέλεγε σύζυγο με τη βοήθεια της μητέρας του και μίας προξενήτρας. Συχνά ο γαμπρός δεν μπορούσε να δει τη νύφη πριν την επικύρωση του γάμου με ένα προφορικό συμβόλαιο.

Γυναίκες και ομορφιά

Τα γυναικεία χαρακτηριστικά που θεωρούνταν γοητευτικά από τους Άραβες ήταν το στρογγυλό πρόσωπο με λευκό δέρμα, τα μαύρα μακριά μαλλιά και τα κόκκινα μάγουλα. Μία ελιά κοντά στα μάτια ήταν ιδιαίτερο σημάδι ομορφιάς.

14

Θαύμαζαν τα μαύρα αμυγδαλωτά μάτια με μεγάλες βλεφαρίδες και σμιχτά λειπτά φρύδια, με τα βλέφαρά ελαφρά πεσμένα. Οι γυναίκες τόνιζαν το περίγραμμα των ματιών με μαύρο μολύβι και έβαφαν τα χέρια τους με περίπλοκα σχέδια από χένα. Επίσης περιποιούνταν τα μαλλιά τους με ιδιαίτερη φροντίδα. Στο μέτωπο τα έκοβαν κοντά, αφήνοντας δύο μπούκλες στα πλάγια. Στόλιζαν την κόμμωσή τους με χρυσά κοσμήματα, μαργαριτάρια, κοράλλια ακόμα και με νομίσματα. Συνήθιζαν επίσης να βάζουν προσθήκες από μετάξι.

Παρά το πάθος τους για τις γυναίκες, οι Άραβες τις θεωρούσαν πλάσματα πονηρά. Αυτήν τους την πεποίθηση εκφράζει το ρητό που λέει ότι αν ένας άνδρας χρειάζεται μία συμβουλή, ας πάει στη γυναίκα του και να κάνει το αντίθετο απ' ό,τι του πει!

Προκαταλήψεις και δεισιδαιμονίες

Η αστρολογία ήταν ιδιαίτερα δημοφιλής στους Τούρκους και τους Πέρσες, που έδιναν μεγάλη σημασία στις προβλέψεις για το μέλλον τους. Επίσης, οι μουσουλμάνοι πιστεύουν ακόμα και σήμερα στην αρνητική ενέργεια του ζηλόφθονου, κακού ματιού και προσπαθούν να την αντικρούσουν, φορώντας πάντα μία γαλάζια χάντρα.

Αν κάποιος έβλεπε στον ύπνο του το πράσινο ή λευκό χρώμα ή το νερό, ήταν καλός οiwόνος. Αν όμως ονειρευόταν κάτι μαύρο ή κόκκινο ή τη φωτιά, κάτι κακό θα συνέβαινε. Επικρατούσαν επίσης διάφορες προκαταλήψεις, όπως ότι σε μία εβδομάδα τυχερές ημέρες ήταν η Πέμπτη και ιδιαίτερα η Παρασκευή, ενώ η Τρίτη, το Σάββατο και η Κυριακή ήταν άτυχες.

Κρατικός έλεγχος

Διοίκηση

Κατά την πρώιμη ισλαμική περίοδο, επικεφαλής της αυτοκρατορίας ήταν ο χαλίφης, που οι μουσουλμάνοι θεωρούσαν ότι ήταν ο αντιπρόσωπος του Θεού στη γη. Οι πρώτοι χαλίφηδες είχαν ως βάση την Αραβία και διόριζαν άλλους Άραβες για να βοηθούν στη διακυβέρνηση της ευρύτερης περιοχής υπό το μουσουλμανικό έλεγχο.

Ικανοί σύμβουλοι, στρατηγοί και δικαστές από όλες τις ισλαμικές χώρες απασχολούνταν στη διοίκηση της αυτοκρατορίας. Κάθε σύμβουλος είχε πολλούς αξιωματούχους για να τον βοηθούν στα καθήκοντά του, όπως την είσπραξη φόρων και την επιβολή ποινών.

Οι γραφείς, άνθρωποι που κατείχαν την τέχνη της καλλιγραφίας, ήταν πολύ σημαντικοί για τους κυβερνήτες. Η επιτυχημένη διακυβέρνηση βασιζόταν στην πιστή καταγραφή των νόμων και στην τήρηση λεπτομερειακών αρχείων.

Στρατός

Οι μουσουλμάνοι ηγεμόνες διατηρούσαν τον έλεγχο της αυτοκρατορίας έχοντας στην υπηρεσία τους χιλιάδες στρατιώτες. Αρχικά, ο στρατός αποτελούνταν από Άραβες, αφοσιωμένους στη διάδοση του ισλάμ. Αργότερα, για την κατάκτηση νέων εδαφών και τη διατήρηση της εξουσίας, χρησιμοποιήθηκαν μισθοφόροι από την Κεντρική Ασία, Τούρκοι ή σκλάβοι από την Ευρώπη.

16 Αλληλογραφία

Η αλληλογραφία ήταν ο σημαντικότερος τρόπος επικοινωνίας μεταξύ των αξιωματούχων της αυτοκρατορίας. Οι μουσουλμάνοι ακολουθούσαν συγκεκριμένους κανόνες ευγένειας όταν έγραφαν μία επιστολή.

Το χαρτί ήταν άσπρο, παχύ και γυαλιστερό. Συχνά ήταν διακοσμημένο με χρυσά σχέδια και οι άκρες του κόβονταν προσεχτικά με ειδικά ψαλίδια. Το πάνω τμήμα της σελίδας έμενε κενό, ενώ ποτέ δεν έγραφαν στην πίσω πλευρά. Το όνομα του ατόμου, στο οποίο απευθυνόταν η επιστολή, συνοδευόταν πάντα από τίτλους τιμής. Ο επιστολέας υπέγραφε με μία σφραγίδα, συχνά σε μορφή δαχτυλιδιού, που φορούσε στο μικρό δάχτυλο του δεξιού χεριού. Η σφραγίδα έφερε το όνομα του κατόχου και μία επιγραφή πίστης στο Θεό, όπως "Ο δούλος Του".

Το γράμμα διπλωνόταν δύο φορές προς την κατεύθυνση της γραφής και έμπαινε μέσα σε κάλυμμα χαρτιού με τη διεύθυνση και την ευχή να φτάσει «...αν είναι θέλημα Θεού». Μερικές φορές το τοποθετούσαν μέσα σε ένα μικρό χρυσοκέντητο τσαντάκι.

Κάποιοι από τις ανώτερες τάξεις για να μην γίνονται αντιληπτοί από τους κατώτερους τους, επινόησαν μία γλώσσα με σύμβολα και μεταφορές, σαν τα κορακίστικα. Στη χρήση αυτού του κώδικα επιδίδονταν ιδιαίτερα οι γυναίκες, καθώς πολλή ήταν αυτές που δεν γνώριζαν γραφή και το κόστος των υλών της αλληλογραφίας ήταν ακριβό.

Δραστηριότητες

Έρθε η σειρά σου να γίνεις
καλλιγράφος!
Προσπάθησε να γράψεις το όνομά
σου με διάφορους τρόπους.
Πότε με γράμματα με γωνίες, όπως
έκαναν στην αρχή οι καλλιγράφοι,
πότε με στρογγυλεμένες άκρες
και στολίδια.
Να ένα παράδειγμα!

Όνομα | Όνομα

Αντικείμενα μυστήριο!

- α) επιγονατίδα
- β) προμετωπίδα αλόγου
- γ) τμήμα πανοπλίας για το στήθος

Πώς χρησιμοποιούνταν άραγε τα παρακάτω αντικείμενα; Αναζήτησέ τα στις προθήκες, παρατήρησε το σχήμα και το υλικό τους και βρες τη σωστή απάντηση!

- α) φυλαχτό
- β) ζώνη
- γ) στολίδι για το κεφάλι

- α) κηροπήγιο
- β) δοχείο για βομβό τουλίπας
- γ) ανθοδοχείο

Η ισλαμική χρονολογία ξεκινά το 622, όπως αντίστοιχα η χριστιανική το έτος 0. Εκείνη τη χρονιά συνέβη η περίφημη "εγίρα", δηλαδή η μετανάστευση του Προφήτη Μωάμεθ από τη Μέκκα στη Μεδίνα. Το ισλαμικό ημερολόγιο περιλαμβάνει δώδεκα μήνες, όπως και το χριστιανικό, που όμως είναι σεληνιακοί, κατά συνέπεια λίγο μικρότεροι σε διάρκεια. Έτσι για να υπολογιστεί η διαφορά των 622 ετών από το χριστιανικό ημερολόγιο, πρέπει να κάνουμε κάποιους υπολογισμούς.

Για να μετατραπεί το έτος εγίρας σε χριστιανικό, πολλαπλασιάζουμε το ισλαμικό έτος επί 0,97 και στο γινόμενο προσθέτουμε 622.

Για να μετατραπεί η χριστιανική χρονολογία σε ισλαμική, αφαιρούμε από αυτό 622 και διαιρούμε το αποτέλεσμα δια του 0,97.

Η επιγραφή στη σφραγίδα αναφέρει τη χρονολογία εγίρας 1256. Ποιο είναι το αντίστοιχο χριστιανικό έτος;

Σήμερα βρισκόμαστε στο χριστιανικό έτος 2005. Σε ποιο έτος εγίρας βρίσκονται οι μουσουλμάνοι;

Δρόμοι του εμπορίου

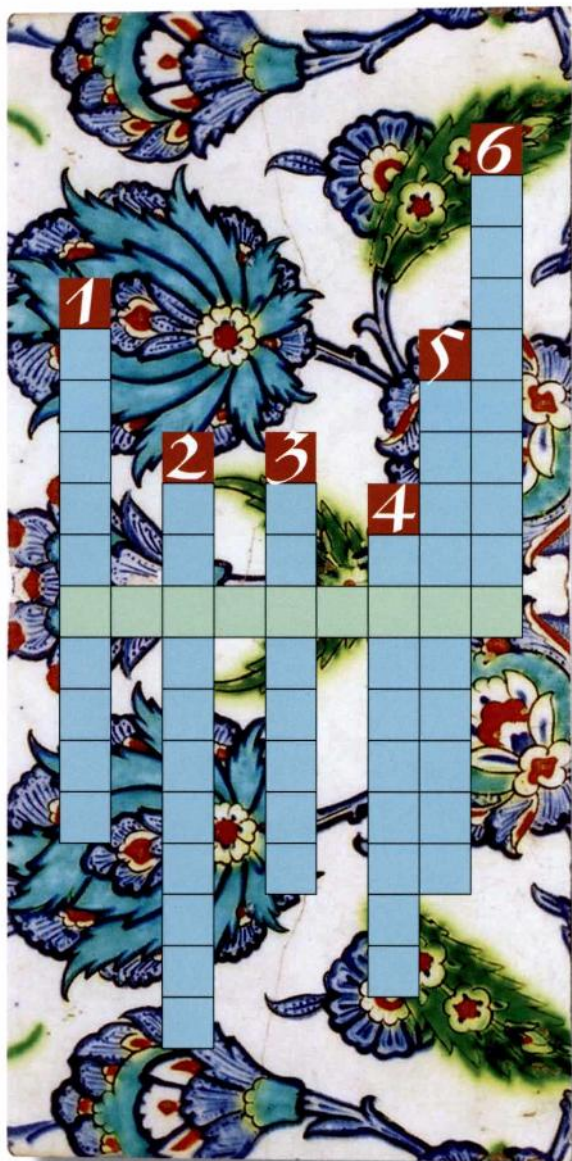
Είσαι ένας έμπορος με έδρα τη Βαγδάτη που κάνει μακρινά ταξίδια σε όλα τα ισλαμικά κράτη για να συγκεντρώσει πολύτιμα εμπορεύματα. Παρατήρησε τα αντικείμενα στις προθήκες της αίθουσας 4. Ποια από αυτά θα επέλεγες για να αποτελέσουν το εμπόρευσμά σου; Προσπάθησε να εντοπίσεις στο χάρτη τις χώρες προέλευσής τους και χάραξε τη διαδρομή που θα ακολουθούσες μέχρι εκεί, ξεκινώντας κάθε φορά από τη Βαγδάτη.

Ακροστιχίδα

Συμπλήρωσε τις σωστές λέξεις και ένα οθωμανικό τουφέκι θα αποκαλυφθεί!

1. Λάμες που θυμίζουν την πρωτεύουσα της Συρίας, Δαμασκό.
2. Τα αντικείμενα 1 και 12 στην προθήκη με τα πυροβόλα όπλα.
3. Τουφέκι που το όνομά του θυμίζει μουσικό όργανο.
4. Ιδιαίτερο είδος οθωμανικού σπαθιού με κυρτή πλάμα.
5. Το ιππικό των Οθωμανών φορούσε τον επίχρυσο εξοπλισμό στις ...
6. Τα κράνη μιμούνται τον τυπικό κεφαλόδεσμο των μουσουλμάνων, το...

Επιλογή Βιβλιογραφίας

Ali W.,
What is Islamic art?,
Royal Society of Fine Arts,
Amman 1998.

Brend B.,
Islamic Art,
The British Museum Press,
London 1991.

Γκόμπριχ Ε.,
Ιστορία της Τέχνης,
Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης,
Αθήνα 1994.

Κονδύλη – Μπασούκου Ε.,
Αραβικού Πολιτισμού σημειώματα,
Πανεπιστήμιο Αθηνών,
Αθήνα 2000-2001.

Lane E.,
Arabian Society in the Middle Ages,
Chatto and Windus,
London 1883.

Μπλουμ Τζ. και Μπλερ Σ.,
Ισλαμικές Τέχνες,
Εκδόσεις Καστανιώτη,
Αθήνα 1999

Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα,
Τόμος 30,
Εκδόσεις Πάπυρος,
Αθήνα 1996

Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα,
Τόμος 44,
Εκδόσεις Πάπυρος,
Αθήνα 1996.

